

KANDIDATNUMMER 3030

Sidetall 4 av 12

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvilke to betydninger har ordet *sápmi*?

En betydning er ~~en samisk~~ samers geografiske område, og den andre betydningen er ^{den} samiske etniske folkegruppen

2. Hva er Nordkalotten?

Det er en område av ^{en} samisk utbredelse ~~ikke lenger~~ i nord av fire land: Norge, Finnmark, Sverige og Russland

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

De kan basere sin identitet på en genetisk anstanding; morsmål; personlige ønsker eller kombinasjonen av de tre.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

~~Samene~~ Samer bodde samme i en grupp, de var jager og skifte flere boplasser for å utnytte de natur resorsjene

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Samene bodde ganske spredd, og det var en årsak til at det var veldig vanskelig å organisere noen særlig motstand.

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

1. Undervisning var bare på norsk og ikke på samisk språk

2. Jord selges bare til norske statsborgere som kunne snakke og lese ^{norsk}

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Samene kan utvikle sitt språk, kultur og samfunn, og samene får juridiske rettigheter

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd jobber for å beskytte samers interesser i alle skandinaviske land, det utvikler radio, tv, litteratur på samisk språk, og det utvikler samisk håndverk, musikk og teater.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden kunne få vite ^{om} hva som vil skje i framtiden, han var også historieforteller

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var lederen av ^{den} samiske religion bevegelse.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurte på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.
- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Fordi dagens unge bruker den hele ungdomstiden på å finne ut hva de vil, og de tror at de har all verdens tid til å gjøre det

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

De er ikke sikre på hva de skal gjøre, hvem de vil bli og hvor de skal bo. Det er usikkertieten som karakteriserer denne gruppen.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

De unge gjør bare det som kan være nyttig til jobb

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Fordi han tror at utdanning er ganske viktig for å bli voksen.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" er en periode når man tror at alle drømmer skal gå i oppfyllelse.
2. Den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet, er tjueårene
3. På midten av 2000-tallet oppsto ord "kidults" og "twixters" i USA.
4. Økte valgmuligheter er en konsekvens av økt ~~individer~~ individualisering
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det mindre som må realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørger dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper blir dyktighet dyrket
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret på grunn av usikkerheten.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har kommet tilbake på skolebenken

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston fant død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjord var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale blir godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva er livet bydd på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten blir
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
 å leve om alt dette, hvis hun levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet..
 (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i...
 (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de...

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.

Hvilken perioden synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er noen ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere av 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Den oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi ønsker til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun tror at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Stadig flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere ønsker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner er helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, rolige verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å lage maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere gode abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene deres bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer i omkring i Oslo, og er allerede på utkikk av nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link til bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken.

Et spørsmål om hva er lykken stilles i dag veldig ofte. Mennesker i mange land har nå bedre økonomi enn før, og de føler ikke ~~trengsel~~ behov for hverdags nødvendige ting som litt mat og et varmt sted å bo. Men det kan være en årsak til at stadig flere mister forståelse av ~~de~~ virkelige verdier i livet. Og det føler til at mange mennesker begynner å jakte på lykken.

Sosiloger og psykologer prøver å svare på hva det gode liv er. De peker på noen forutsetninger til det gode liv som for eksempel nok penger, frihet og sosiale forbindelser. Å glede seg er også ganske viktig selv om det ~~er~~ ikke er så lett å si hva ~~en~~ glede virkelig er.

Det er avhengig av forskjellige personer. I tillegg har man flere sjanser å føle seg lykkelig hvis man har muligheter til å velge hva man vil gjøre.

For meg er det meget viktig å ha noen valg i livet, og å vite at jeg kan forandre situasjonen. Dessuten finnes det mange små ting som kan fylle meg med glede: en kopp kaffe, samtale med venner eller fest i familien.

Man kan oppleve følelse av lykke når man driver med de tingene man er glad i, når man er veldig fordypet i en aktivitet, og alt annet er uten av betraktning. For meg kan det være lesning av en interessant bøk eller syngning.

Det er nesten ~~umulig~~ umulig å ha et godt liv hvis man tenker bare om jobb. Noen tror at de trenger masse penger for å føle seg lykkelig. Men det kan bidra til at man rett og slett blir utbrent og ikke har mer energi til noe annet. Mange fokuserer seg på veien til det gode liv slik at et middel blir et mål. Men det gjør vårt liv altfor komplisert.

Do not write
in this space

Det er ganske viktig å tørre å tro på drømmen sin,
og ha nok vilje for å være sin egen lyktes smed.

Det kan være et stort problem om man anser seg selv
som det største hinderet, og tror at man ikke
orker å leve ut drømmene sine.

Vi skal ikke glemme at mye er avhengig av
vår oppfatning. Alt har både god og dårlig side.
Å være optimist kan gjør vårt liv lettere og mer
gledelig.